INTERMEDIATE SECOND YEAR
SECOND LANGUAGE – SANSKRIT
MODEL QUESTION PAPER

TIME: 3 HRS MARKS: 100

Note:
1) *All questions should be attempted.*
2) *Question Nos. 1, 2, 3, 4 and 14 can be answered in the medium of instruction of the candidate.*
3) *The remaining questions should be answered in Sanskrit only.*

I. **एकस्य श्लोकस्य प्रतिपदार्थं तात्पर्यं च लिखत।** 8M

असूयन्ति हि राजानः जनाननृतवादिनः।
तथैव चावमन्यन्ते मन्त्रिणं वादिनं मृषा॥

अथवा

कालक्रमेण पन्नायाः जातः पुत्रोऽतिसुन्दरः।
तेजांसि विकिरन्नास्ते प्रातःसूर्य इवावनौ॥

II. धौम्योपदेशं विशदयत। 8M

अथवा

भगवद्दर्शनम् इति पाठस्य सारांशं लिखत।

III. बकजलचरकर्कटक-कथां लिखत। 8M

अथवा

रामलिंगकालीमात्रोः सम्भाषणं लिखत।

IV. रघुकौत्सयोः सम्भाषणं लिखत। 8M

अथवा

इन्द्रेण कर्णः कथं वञ्चितः ?

V. **द्वौ ससन्दर्भं व्याख्यात।** 2X3=6

1) प्रियेषु च हितेषु च
2) अशोच्या हि पितुः कन्य सद्भर्तृप्रतिपादिता।
3) ततः परस्तात् प्रभवः प्रमाणम्।
4) अहार्यमेतयोर्बाल्यात् सममेव हि दृश्यते।

VI. **द्वौ ससन्दर्भं व्याख्यात।** 2X3=6

1) मम प्राणयात्रेयम्।
2) प्रीतौ स्वः तवानया गुरुभक्त्या ।
3) क्षाम्यति हि पुत्रमपराध्दं जननी।
4) राजत्वे एव प्राप्यमाने किं धनिकत्वप्राप्तीच्छया।

VII. **द्वौ प्रश्नौ समाधत्त।** 2X2=4

1) शैलः सम्पूर्णकामोऽपि किमपश्यत् ?
2) अर्थस्य प्रभावः कीदृशः ?
3) सरोजजन्मा कः ?
4) सर्वान्तःपरदीपकः कः ?

VIII. **द्वौ प्रश्नौ समाधत्त।** 2X2=4

1) अन्धीभूतः उपमन्युः कौ अस्तुवत् ?
2) स्वामिनं कथं सेवेत ?
3) प्रवाहेण नीयमानः घटः केन दृष्टः ?
4) रामलिङ्गस्य धीरता इति पाठस्य रचयिता कः ?

IX. **समग्रं पठित्वा समाधत्त।** 5X1=5

कस्मिंश्चित् वने एकः सिंहः पत्न्या सह वसति स्म। तस्य पत्नी पुत्रद्वयं प्रसूतवती। सिंहः प्रतिदिनं मृगान् मारयित्वा मांसं आनीय पत्नीपुत्रेभ्यः ददाति स्म। एकदा सिंहः मृगान्वेषणार्थं वने अटनसमये एकं शृगालशिशुं दृष्टवान्। तं शिशुं आनीय पत्न्याः हस्ते दत्तवान्।

1. वने सिंहः कया सह वसति स्म ?
2. का पुत्रद्वयं प्रसूतवती ?
3. सिंहः मांसं आनीय केभ्यः ददाति स्म ?
4. एकदा सिंहः कं दृष्टवान् ?
5. सिंहः पत्न्याः हस्ते कं दत्तवान् ?

X. **द्वयोः शब्दयोः सविभक्तिकं रूपाणि लिखत।** 2X6=12

1) भिषज् 2) राजन् 3) तद्(पु) 4) किम्(नपुं)

XI. **त्रयाणां समासानां नामपूर्वकं विग्रहवाक्यानि लिखत।** 3X2=6

1) मुन्याश्रमः 2) वृकभीतः 3) पितरौ
4) अनेकम् 5) नीलोत्पलम् 6) चक्रपाणिः

XII. **त्रीन् नामनिर्देशपूर्वकं सन्धत्त।** 3X2=6

1) इति + आदि 2) महा + ऐश्वर्यम् 3) षट् + रिपवः
4) गङ्गा + ऊर्मिः 5) जगत् + नाथः 6) मही + ईशः

XIII. **द्वौ प्रश्नौ नामनिर्देशपूर्वकं विघटयत।** 2X2=4

1) जलमुग्भ्याम् 2) देवर्षिः 3) भानूदयः 4) ममैव

XIV. **अनुवदत।** 5X1=5

1) हस्तिपकः गजप्रशिक्षणे नितरां निपुणः।
2) मूषिकः बिडालेन व्यापादितः।
3) अहं ते सर्वं भैक्ष्यं गृह्णामि।
4) सः कक्कुटं गृहीत्वा गृहं गतवान्।
5) किं मां सामान्यं भावयति भवान्।

XV. **अधोनिर्दिष्टेषु समुचित-समाधानपदं लिखत।** 5X1=5

1) उदाहरणवस्तुषु अग्रण्यः कः ?

अ) वाल्मीकिः	इ) व्यासः	उ) अङ्गिराः

2) धौम्योपदेशः महाभारतस्य कस्मात् पर्वणः स्वीकृतः?

अ) सभापर्वणः	इ) विराटपर्वणः	उ) भीष्मपर्वणः

3) बोधिसत्वः कति दिनानि हस्तिपकस्य गृहे अवसत् ?

अ) त्रीणिदिनानि	इ) सप्तदिनानि	उ) पञ्चदिनानि

4) उपमन्योः दन्ताः कथं सञ्जाताः?

अ) हिरण्मयाः	इ) रजतमयाः	उ) लोहमयाः

5) मद्रदेशाधीशः कः ?

अ) अर्जुनः	इ) शल्यः	उ) कर्णः

XVI. **संयोजयत।** 5X1=5

1) वेदव्यासः	अ) पार्वती
2) मेना	आ) पञ्चमवेदः
3) महाभारतम्	इ) कर्णः
4) नारायणपण्डितः	ई) वैशम्पायनः
5) शल्यः	उ) हितोपदेशः

…………………………..